

Gabrummaraa Bilisummatti

Description

Gabrummaa yoo jennu tajaajila namni tokko jirenya isaa guutuu nama tokkoof ykn wanta tokkoof wanti inni barbaadu hunda raawwachuuudha. Gabrummaan damee adda addaa qaba. Isaanis Rabbii gabroomu, namni nama gabroofachuu,nafsee ofiiti fi sheyxaanaf gabroomudha. Harâ€™a kan ilaallu gabrummaa nama osoo hin taâ€™in gabrummaa sanirra badaa taâ€™ee ilaalla. Furmaatas itti laata adeemna.

Rabbii gabroomun bilisummaa dhugaa yoo taâ€™uu nama,nafsee fi sheyxaanaf gabroomun immoo cunqursaadha. Sababni isaas Rabbii keessaa ala ilma namaa kan beeku qajeelfama itti bulmaata ilma namaatif taâ€™uu karaa Nabiyyoota isaatin buuse jira. Ilmi nama Rabbii qofaa gabromu akka qaban ibsa. Isaa yoo hin gabroomin gabrummaa armaan olii jalatti kufanii of miidhu. Ilmi namaa yoo Rabbiif gabroome bilisummaa dhugaa argata. Namaa yoo gabrooman nama sanii buâ€™aa buusanii mataa ofii immoo of miidhan. Akkasuma nafsee fi sheyxaanaf yoo gabrooman inumaa san caalaa qilee baditti of darban. Rabbiif gabromun immoo Rabbiif buâ€™aa buusuf osoo hin taâ€™in mataa ofii fayyaduu fi miidha garagaraa irraa of tiiksufii. Osoo ilmi namaa guutun Rabbiif gabroome taaytan(angoon) Isaa hin dabalamuuf. Akkasumas osoo ilmi namaa guutun Rabbii gabromu dide angoo isaatirraa wanti hirâ€™atu tokkolle hin jiru. Kanaafu namatu Rabbitti hajamaa malee Rabbiin gonkumaa namatti hin hajamu. Rabbiin akkana jedha:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونَ
مَا أُرِيدُ مِنْهُمْ مِنْ رِزْقٍ وَمَا أُرِيدُ أَنْ يُطْعِمُونَ

â€œJinnii fi ilma namaa akka Ana qofa gabbaraniif(waaqefataniif) malee hin uumne. Isaanirraa rizqii(soorata) hin barbaadu;akka Na nyaachisanis hin barbaadu.â€ Al-Qurâ€™an 51:56-57

Akkuma armaan olitii tuttuuquf yaalle gabrumma bakka baayâ€™etti quodu dandeenyaa. Isaan keessaa: **Gabrummaa nafsee(lubbuu)**- namtichi wanta nafseen feetu guutu jala yoo deeme, nafseef ni gabroma.

Nafseef gabromun ilma namaa namummmaa isaatirraa isa baasa. Qilee gadi aantummaatti isa darba. Nafsee ofii wanta ishiin feeturraa gadi qabuuf hin carraaquo. Wanta ishiin jette guutu itti kenna. Haraama taâ€™ii halaala taâ€™ii isaa garagarummaan hin jiru. Namoonni wal akkeessuun fi waliin dorgomuu yookaa nafsee ofii miidhu yookiin immoo of fayyadu. Akka fakkeenyatti yoo fudhanne namoonni elektroniksi, uffata yookiin meeshaa mana tokko yoo wal harkatti argan, nafseen isaani wanta san akka argatan isaan dhiibdi. Wanta san argachuuf humna ofiiti ol idaa ofitti baachisu. Namarraa liqeefachuun wanta san bituun itti of tuulu. Duuban idaan itti feeâ€™amuun dhumarrattii dhiphinnaa fi rakkoo keessatti kufu. Kuni hundii nafseef gabroomudha. â€œAkka eebaluun sirbaan morma nama dabsaaâ€ jedhaa mitii ree Oromooy yoo mammaaku. Akka eebaluun godhaan/taâ€™aan jirenyaa rakkisa, gammachuu dhabsiisa.

Hundeen nafsee ofiitif gabromu wanta Rabbiin namaa kenne irratti gammaduu fi Isaa galata galchuu dhiisudha. Namni yoo wanta Rabbiin kenneef irratti gammade fi quufe, nafsee ofiitif hin gabromu. Namni haafayaan yoomuyyu hin quufu, hin gammadu. Nafseen isaa isaaf gooftadha. Asitti wanti irraanfatamuu hin qabne nafseen teenya wanta badas wanta gaariis ni hajamti/ni feeti. Abbichi wanta badaa fi gaarii addaan baase wanta isa fayyaduu hordofuu fi wanta isa miidhu immoo dhiisun dirqama isarratti kufeedha.

Furmaataâ€“ gabrummaa nafsee irraa bahuuf furmaanni duraa wanta Rabbiin namaa kenne irratti gammadu fi Isaa galata galchuudha. Haafayaniif wanti argamuu tokko hin jiru.. â€œKan qooxaa irraa buusatti kan bobaa dhabde.â€ Jedhaa mitiree Amaarri. Rizqiin(sooranni) harka namaa osoo hin taâ€™iin harka Rabbii akka jirtu beekudha. Namni kana yoo beeke gammachuu fi bilisummaa dhugaa argata. Kan kana hin beekne yeroo hundaa gabra nafsee ofii taâ€™ee hafa. Beekkama taâ€™uuf lafaan of quâ€™uunis nafsee ofiitif gabroomudha. Hojii keenya keessatti iklaasni yoo hin jiraanne nafsee teenya wanta biraan barbaaddi. Namni nama gammachiisuf Rabbiin dallansiise dhumarratti Rabbiin namoonni namticha san akka jibban godha. Fedhii nafseetii yookiin namaa jedhe dhugaa/haqa irraa dheessa. Haqa yoo qabate akka waan isa miitutti fedhii nafsee jala deemun dhumarratti halaakama. Fedhii nafseetif jedhe meeqatu amantii ofii gurguraa jiraa! Aakiraa fi amantii zalaalamiif turu gurguratanii addunyaa badduu fi gabaabdu bitachuun gowwummaa fi gabrummaa akkamii! Kanaafu hojii keenya keessatti nafsee teenyaf akka hin gabroomne dalagaan teenya keessatti iklaasa horachuun barbaachisadha.

Gabrummaa sheyxaaanaâ€“ Sheyxaaanni nama gabroomsu irra ilmi namaa nama gabroomsu wayya. Sababni isaas sheyxaaanni wiirtu jirenya tan taate qalbii gabromsa, ilmi namaa immoo qalbii namaa gabroomsu irratti humna hin qabu, qaama gabroomsu. Sheyxaaanni nama gabroomse jechuun badii guddaan namarratti kÃ¼fe jechuudha. Gara fedhetti nama qajeelcha. Sheyxaaanaf gabromun amala namummaa keessaa bahanii jirenya horiiti gadi jiraachudha. Sheyxaaanni wanta fokkuu namatti bareechisuun nama gabromsa.

Yeroo ammaa kan gilobalayzeshini jedhamu kana keessa namoonni eege sheyxaaana qabachun waliin fiigaa jiru. Sheyxaaanni kaayyoon isaa inni guddaan ilma namaa addunyaa Aakiratti kasaarsudha. Dhiiraa fi dhalaa walitti naquun wanta fokkuu akka raawwatan godha. Gabrummaan sheyxaaana yeroo amma dubartoota irratti kÃ¼fe qullaa isaan oofudha. Akka meeshaatti beeksisa hundarratti itti fayyadamuu. Kabaja ofii ofirraa mulquun miidhaf saaxilamti. Osoo dubartoonni akkanaa Rabbii gabrummaa dhugaa gabroomanii kabaja ofii ofirraa mulqanii silaa sheyxaaanaa hin gabrooman. Sheyxaaanni gabroofatu irraa kan kaâ€™ee gudeddaa fi miidhan qaamaa isaanirraa gahaa jira. Sheyxaaanni qullaa deemu qaroominnaa

fi faashinii itti fakkeesse hijaaba uffachuu immoo aadaa dubatti hafaa akka taâ€™etti itti mulâ€™isuun salphatti isaan gabroomfate.

Dubartoonni gammachuu fi bilisummaa dhugaa kan argatan Rabbii tolee yoo jedhanii fi Islaama yoo hordofan qofaadha. Olola warra dhihaa dhageefachuu fi isaan hordofuun gabrummaa hamaa jalatti akka kufan isaan godha. Kana hubachuuf seenaa kaleessa ilaalun gahadha. Osoo Islaamni Arabootatti hin dhufiniin duratti dubartoonni awwaalamaa fi cunqursaan baayâ€™een irra gahaa akka tÃ¼re senan ni addeessa. Islaamni dhufnaan harqoota gabrummaa irraa kaasun qilleensa gammachuu fi bilisummaa dhugaa isaanitti afuufe. Harâ€™as harqoota gabrummaa sun deebiâ€™uun dubartoonni akkuma kaleessaa gabrofamaa jiru.

Gara interneetii yoo deebinuu immoo hojilee sheyxaana meeqan akka guutamte mee haa ilaallu. Pornograafi(filmii wal-qunnamtii saalaa),dubartii qullaa,suuraale dhiiraa fi dhala garagaraa fi hojiwwan fokkuu kana fi kana fakkaatan interneeti kan guutedha. Kan sheyxaana jala deemu fiilmi fi suuralee kanniin ilaalun yeroo fi qalbii ofii bakka hin taanetti guba. Suuraa saniis ilaalu wanta san waan hin arganneef yeroo hundaa dhiphinnaan of laamshessa. Dubartii san mataa keessa of oofun hirriba dhaba. Dubartii saniis yoo argate ishiif gabroma. Wanta ishiin jetten ala hin bahu.

Furmaataâ€“ furmaanni inni jalqabaa gabrummaa sheyxaanaa jalaah buhuu dukkana wallaalmmaa keessaa gara ifa beekumsaatti bahuuf carraaqudha. Sheyxaanni ifa beekumsa kana namoonni argatanii gabrummaa isaa jalaa akka hin baane hulaa hundaa isaanitti cufa. Cubbuu hojjachiisu yoo dandaâ€™ee cubbuu isaan hojjachiisa. Yoo dadhabee immoo yeroo isaani wanta hin fayyannee irratti akka guban gochuun qilee wallalummaatti isaan hanbisa. Beekumsa sheyxaana ittiin lolan beekumsa ammayaa osoo hin taâ€™iin beekumsa diini(amantiiti). Namoonni gabra sheyxaana taâ€™uun nafsee ofii miidhaa jiran warroota beekumsa diini(amantii) dhaban yookin beekumsa san argatanii kan itti hin fayyadamnedha. Fokkuu inni namatti bareechisu irraa garagaluuf beekumsa amantii keenyaa nu barbaachisa. Beekumsaa fi sodaa Rabbii yoo hin qabaatin kottee isaa hordofanii dhumarraatti halaakamudha/badudha.

Beekumsi qofti gahaa mitii. Rabbiin sheyxaanarraa akka nama tiiksu kadhachuudha. â€œAalima tokkotu barataa ofiitinakkana jedhe,â€•Yommuu sheyxaanni wanta badaa akka hojjattuuf si sossobu maal gootaa?â€• Baratichis,â€• Itti qabsaaâ€™a?â€• jedhen. Aalimtichis,â€•Yoo sitti deebiâ€™e hoo?â€• jedhen. Baratichis ammasakkana jedhe,â€•Itti qabsaaâ€™a.â€•Aalimtichi â€œKuni immaa yeroo dheeraa sirraa fudhata. Osoo hoolota cinaa bira darbitu sareen hoolota eegu sitti dute karaa si dabarsuu si dhorge maal gootaa?â€• jedhen. Baratichis â€œHanga sareen kuni dadhabuu itti qabsaaâ€™e ofirraa ariâ€™aa.â€•Jedhen. Aalimtichis â€œKuni adeemsa dheeraa sirraa fudhata. Bakka kanaa osoo abbaa hoolotaa bira deemte silaa inni sirraa dhowwa.â€•Jedhen. Kuni barnoota guddaa Ibn Jawziin gabaafamedha. â€œ1

Sheyxaanatti mataa ofii qofaan itti qabsaaâ€™un kan nama dadhabsiisu fi yeroo dheeraa fudhatuudha. Kanaafu kan sheyxaana namarrraa dhorgu dandaâ€™u Rabbiitti iyyachudha. Badii sheyxaana Rabbitti mangafachuudha. Kanatu fala taâ€™a.

Furmaanni biraa immoo zikrii(yaadannoo Rabbittiin) of sakaaludha. Kan zikriin of sakaale gammachuu fi bilisummaa argate. Kan sheyxaanni isa sakaale immoo qilee gaddaa fi gabrummaatti of gate. Dhugaa kana hubachuuf naannoo ofii irra milâ€™achuun gahadha. Arrabaa fi qalbii ofii zikrii(yaadannoo)

Rabbitiin of leenjis, hojiiwan gaggaarin of koâ€™oomsu fi beekumsa barbaadun gabrummaa sheyxaanaa jalaa bahuun ni dandaâ€™ama.

Gabrummaa sheyxaanaa jalaa bahuu jechuun gammachuu, nageenya, tasgabbii fi bilisummaa dhugaa argachuun jechuudha. Akkuma duratti jenne gabrummaa sheyxaana gabrummaa namaa caala. Boqonnaa sammuu nama dhabsiisa. Jirenya namatti dukkanessa. Karaan isaa yeroo hundaa karaa badiiti.

Gabrummaa duniyaa â€“ â€œNamni duniyaaf kan gabromu jaalalli mallaqa qalbii yoo hagugee fi jaalala Rabbii yoo caaledha. Namtichi qarshii argachuuf karaa kamittu fayyadama-karaa haraamatii taâ€™ee karaa halalaatin taâ€™ee homaa osoo isatti hin fakkaatin walitti kuusudha.â€

Namoonni yeroo amma garmalee duniyaaf gabroomanii jiru. Tokkotu osoo waliin haasofnu,â€ Namoonni Dolaara hanganaa investii gochuu hedanâ€ nan jedhe. Itti fufe â€œQarshii hagana argachuun xiqa seete, ahâ€!â€ Ani calâ€™ise gara kiyyatti itti kolfe. Kuni hangam qarshiif akka dheebotan namatti agarsiisa. Namoonni akkanaa osoo hanga fedhan qarshii argatanii quufne hin jedhan.

Asitti wanti dagatamuu hin qabne maallaqa argachuun akka baditii ilaala hin jirru. Maallaqni barbaachisadha. Haa taâ€™uu malee jaalalli qabeenya qalbii keenya hagugu hin qabu. Kaayyoo keenya guddaan galmaan gahuuf kan itti fayyadamnu malee qabeenya walitti kuusu akka kaayyoo keenyatti qabchuun hin qabnu. Qabeeniyi jirenya keenya kan itti fufsiifnu, sadaqaa kennachu fi wantoota gaggari ittiin hojjachuun kaayyoo keenya isa guddaa san galmaan gahuuf kan itti fayyadamudha malee gabra ishii kan taanu taâ€™uu hin qabu. Tokkotu osoo barreefama kana barreessaa jiru,â€ Qarshii silaa hin argattu maaliif yeroo hundaa barreefama barreessitaa?â€ nan jedhe. Anis â€œBarreefama kana barreessun qarshii kan caale wanti argadhu hin jiru?â€ jedhen. Innis maalidha nan jedhe. Anis â€œJaallali Rabbii fi Jannata kan caale maaltu jira? Qarshiin ni baddi, ni dhumi jaallali Rabbii fi Jannanii gonkumaa hin badan, hin dhumat.â€ Jedhen. Itti fufe ani â€œAti maaliif duniyaa tanarra jiraattaa?â€ jedhen. Inniis â€œQarshii argachuufâ€ nan jedhe.

Mee haa hubannu namoonni kaayyoo ofii qarshitti yoo gabaabsan akkam nama jibbisaa. Qarshiif jedhanii yoo jiraatan akkam nama gaddisiisaa! Sababa kanarrraa kan kaâ€™e namoonni duniyaa tanaaf gabromu. Ishii argachuuf kabaja ofii salphisan. Ishiif jedhanii sobuu fi nama gowwomsuu. Duniyaa gabaabdu, dhiphoo fi turtii hin qabne jedhanii aakiraa turtuu fi balâ€™oo dhabu. Eebade kan duniya tanaa gabra taâ€™e! Yeroo isaanii guutu duniyaa tanaaf yoo dabarsan gammachuu akkamii argatu? Jirenyi isaan nuffisiisti, ni jibbisaa.

Furmaataâ€“ Rizqiin(sooranni) tan ardirra deemtu hundii harka Rabbii akka jiru beekudha. Rabbiin mixii gurraatti lafarra deemtu kan nyaachise akkamitti ilma namaa kabajamaa sooru dadhaba? Kana yoo jennu Rabbiin rizqii samii irraa robse nama hojjatuu fi hin hojjanne wal qixa soora jechu keenya miti. Rabbiin abbaa fedheef rizqii ni balâ€™isaaf kan fedhe immoo itti dhiphisa. Dalagaanisaatif namni Isa gaafatu hin jiru. Rabbiin gaafataadha malee gaafatamaa miti. Wanta hundaa ogummaa fi beekumsaan hojjata. Duniyaa tana argachuuf Hanga feene yoo haafayne wanta ganama nu murteefameen ala hin argannu. Haafaâ€™un qalbii namaa rakkisa, hirriba nama dhabsiisa, gaabbii fi yaaddoon nama cinqa. Yeroo hundaa â€œAh akkamitti na jala dabartii?â€ Osuu jedhu gaabbin of guba. Namni jaalala Rabbii qalbii ofii keessatti jaalala duniyaa caalchise immoo gaabbi fi yaaddo duniyaa dhabuutin of hin miidhu. Boru maaliin nyaadha, maalin dhugaa jedhe garmalee hin dhiphatu. Sababni isaas wanta dandaâ€™u

hojjatee ergasii Rabbitti hirkata. Kan Rabbiin hin beekne immoo halkanii guyyaa boqonnaa malee hojjatuun of miidha. Tan na harka jirtu nan dhaba jedhe yaaddawa. Kuni gabrummaa akkam nama miidhu ree!

Yaada gudunfaa

Rabbitiin ala namas taâ€™ii wanta biraatif gabra taâ€™uun xiqqenya fi salphinna. Kan mataa ofii Rabbiti gadi hin jenne wanta biraati gadi jedha. Gabrummaa irraa bahanii bilisummaa fi kabaja dhugaa argachuuf Rabbiti tolee yoo jedhanii fi Islaama yoo hordofaniidha. Salafni tokko akkana jechuun kabajaa fi bilisumma argate walaloon ibsa:

â€œWanti kabajamaa fi wuddii na godhe
Sihi yaa Rabbiti! ajaja kee jala na galchite
Hordoftoota nabiyanaa Muhammad(SAW) keessaa tokko na gootee â€œ³

Dhuguma jedhe aalimni kuni. Namni yoo Rabbiti ajajame kabajamaa fi jaallatamaa taâ€™a. Kan Isa dide immoo salphataa fi jibbamaa taâ€™a. Kana hubachuu naannoo keenya irraa ilaalun gahadha. Kanaafu namni nageenya fi tasgabbi sammuu,kabaja,gammachuu fi bilisummaa dhugaa barbaadu Rabbiti tolee jechuu fi Islaama hordofuun haa argatu. Gabrummaa nafsee,sheyxaana,namaa fi duniyaa jalaa bahuuf furmanni kana qofa.Kan bira yoo jiraate nutti himaa! Barreefama koo dubbii Rabiâ€™ ibn â€˜Amir radiAllahu â€˜anhu mootii Pershiyaatin jedhen xumura.â€œ *Rabbitiin nama barbaade gabbarri namaa irraa gara gabbarri Isaa akka baasnuf, dhiphinna addunyaa tanaa irraa gara balâ€™inna addunyaa fi Aakiraa akka baasnuf,cunqursaa amantii sobaa irraa gara haqummaa Islaamatti akka baasnuf nu erge jira.*â€œ⁴

Hanga barruu biraatin walitti deebinutti Assalamu aleykum wa rahmatullahi wa barakatuh

Yoo si fayyade namoota biroos akka fayyadu sheeri godhi.

Wabii

1 [In The World of Jinn and Devils](#) (page 181)

2,3&4 [Enslavement of heart](#)

sammubani@hotmail.com

Date Created

November 14, 2015

Author

admin